

Budsjett 2025 Økonomi- og handlingsplan 2025-2028

11.11.2024

Levanger kommune
Levangken tjjelte

Kommunens ansatte yter tjenester fra *før* vugge til grav

- Ca. 2,4 mrd. NOK i omsetning per år
- Over 1800 ansatte er på jobb hver dag
- Hjelper 20.574 innbyggere 24/7

Levanger kommune
Levangken tjielte

Sykefravær

Utviklingen så langt i 2024, eller de siste 12 månedene:

Inderøy	7,8 %
Levanger	7,9 %
Verdal	10,1 %
Steinkjer	11,7 %

STEINKJER LEVANGER HELSE SYKEFRAVÆR #TA-IL

Steinkjer sliter med høyt sykefravær. Levanger har funnet en oppskrift som virker bedre

RYGGRADEN I ELDEROMSØRGEN: Bente Brekstad leder en avdeling med 105 ansatte. De leverer hjemmetjenester til 220 innbyggere i sørdelen av Levanger. Foto: Roger Rein

Faksimile: Trønder-Avisa

Levanger kommune
Levangken tjielte

Forventningsgapet

KS definerer “forventningsgapet” som gapet mellom det som forventes av kommuner og fylkeskommuner og det som er mulig å yte med de ressursene som er tilgjengelige.

Sentrale/generelle driftsinntekter 2025

- **Skatt på inntekt og formue og rammetilskudd**
 - Kommunenes arbeidsgiver- og interesseorganisasjon (KS) sin inntektsprognosemodell benyttes som grunnlag for anslag for skatteinntekter og rammetilskudd
 - **Samlet utgjør skatt og rammetilskudd for Levanger 1 523 166 000,- i 2025 (opprinnelig budsjett 2024 var kr. 1.431.700 000,-)**
 - Skatt 706,8 mill. kroner
 - Inntektsutjevning 118,3 mill. kroner
 - Rammetilskudd 698,0 mill. kroner (inkl. skjønnsmidler)
 - Andre inntekter ca. 800 mill. kroner
 - eiendomsskatt, parkeringsavgifter/-gebyr, øremerka tilskudd, integreringstilskudd, refusjoner, kommunale gebyrer (selvkost), husleie, salg av tjenester, vederlag, finansinntekter
- [Lenke til Levanger kommunes inntekter \(skatt og rammetilskudd\)](#)

Inntekter

- Anslag frie inntekter 2024 1 438 328 000 kroner
 - Anslag frie inntekter 2025 1 520 801 000 kroner
 - Økning 82 473 000 kroner
-
- Lønnsvekst 4,5 % - anslagsvis 58,5 mill. kroner for Levanger
 - Prisvekst 3,5 %

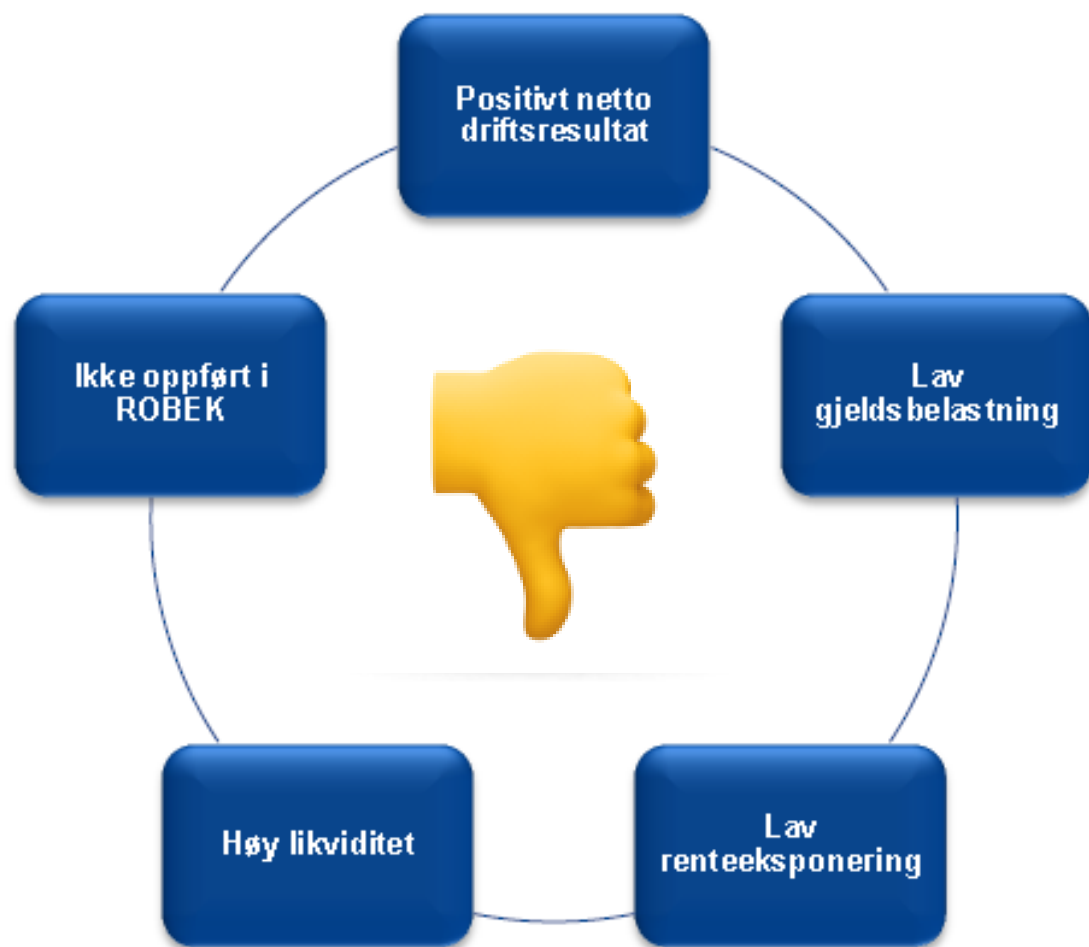

Grunnlag for budsjettarbeid - oppsummert

- Forslag til statsbudsjett
- Gevinst 24/7
- Vedtak, fattet i forbindelse med strateginotat fra juni 2024
- Utvikling av folketall og befolkningssammensetning
- Gjeldsgrad
- Kommunens regnskapsmessige status pr. i dag

En forståelse for status på kommunens økonomi gir forutsetning for å fatte gode beslutninger

Finansielle og økonomiske indikatorer gir grunnlag for å sjekke status på kommunens økonomiske og finansielle situasjon.

Fem indikatorer kan sammen indikere din kommunes økonomiske tilstand (se figur til venstre).

En solid økonomisk tilstand kan fort endres ved at det fattes beslutninger uten å ha innsikt i beslutningenes virkninger.

Som folkevalgt må du forstå hvilke konsekvenser en beslutning har for kommunens økonomi i dag og i fremtiden under endrede rammevilkår.

Levanger kommune
Levangken tjielte

Er det da mulig å legge fram et realistisk budsjett?

Levanger kommune
Levangken tjielte

Budsjettpremisser

- Lønns- og prisvekst fra 2024 til 2025 anslås til 4,1 prosent
- Lønnsvekst i samsvar med forutsetninger i statsbudsjett 4,5 prosent
- Inntektsvekst i samsvar med forslag til statsbudsjett 5,7 prosent
- Enheter i liten grad kompensert for prisvekst (kun kjøp av tjenester)
- Rentenivå i samsvar med prognose i oktober -24, porteføljerente på 4,20 prosent
- Bosetting av ca. 160 flyktninger i 2024 og 150 i 2025
- Streng innkjøps- og ansettelseskontroll videreføres
- Omstillings-/innsparingskrav til enhetene på over 80 mill. kroner

Øvrige budsjettpremisser

Omstillingstiltak: 59 mill. kroner

- Herav 38-39 årsverk (+ variabel lønn ikke definert stillingsprosent)
 - 27 mill. kroner + variabel lønn
 - Omstilling/nedbemanningsprosesser
 - Bortfall av stillinger pga. endret tjenestenivå – gjennom turnover, naturlig avgang og ev. oppsigelser
 - Noe slutter vi å gjøre, noe gjør vi mindre av enn tidligere og noe skal vi gjøre på en annen måte.
- Økte inntekter: ca. 30 mill. kroner (e-skatt, parkering, husleie)
- Vår evne til å kunne ta ned tjenestenivået, vil bli påvirket av nye brukerbehov (ressurskrevende tjenester)
- Budsjettet presenteres med en positiv driftsmargin

Tiltak for å komme i balanse (bl.a.)

Redusert bemanning

- Arrangementsavdeling
- Idrettskonsulent/saksbehandler kultur
- Ungdomshus
- Kulturskole
- Bibliotek
- Kunst i offentlige rom
- Rådgivere BAFA
- Helsestasjon
- Barnevern
- Regnbuen
- Service- og digitaliseringssenter
- Eplehagen
- Stokkbakken
- Staup helsehus
- Hjemmetjenester avd. sør/nattpatrulje
- Hjemmetjenester avd. nord
- Hjemmetjenester avd. sentrum
- Breidablikktunet
- Nordsivegen
- Barnehage
- Innvandrertjenesten
- Fysio-/ergoterapitjenesten

Tiltak for å komme i balanse (bl.a.)

Andre tiltak

- Eiendomsskatt økt 1 promille
- Skolestruktur (lærernorm)
- Vegvedlikehold
- Økt bruk av NTE-midler
- Redusert tilskudd Levanger Arena KF
- Økte leieinntekter
- Struktur barnehage
- Driftsmessige endringer legetjeneste
- Sommerjobb for ungdom
- Kompensasjonsdager
- Parkeringsordning
- Bilordning, bl.a. mindre renhold
- Arbeid og aktivisering, godtgjøring til brukere
- Arbeid og aktivisering, avtale Leva-Fro om Dagsverket
- Avlyse fag/HMS-dager, redusert vikarinnleie
- Reduksjon kjøp av private tjenester sykepleiere
- Reduksjon overliggere sykehuset
- Tilpasse matproduksjon til nasjonale anbefalinger
- Avvikle utdeling erkjentlighetsgaver
- Utstyrspakker og husleie innvandrertjenesten reduseres
- Oppsigelse medlemskap og lisenser
- Reduksjon tilskudd kirken
- Reduksjon variabel lønn (primært helse/velferd)

Premisser for redusert bemanning i helse og velferd

- Tjenestenivå må vurderes nøye ved nye/endrede vedtak
- Utvikling av tjenestestandarder innenfor de ulike tjenesteområdene – «godt nok»
- Eks. hyppighet/frekvens av praktisk bistand

Samfunnsutvikling

Kultur:

- Kommunalt kulturtilbud til innbyggerne reduseres.

Teknisk/drift og anlegg:

- Økte inntekter
- Redusert standard på drift av veger – fremme sak ved akutte behov
- Redusert standard drift av bygg - kan føre til uønsket oppgaveglidning

Inntekter fra Teknisk enhet til fellesskapet

Teknisk enhet – netto budsjetttramme 25,5 mill. kroner

Inntekter som bidrar til fellesskapet: 181,6 mill. kroner

Område	Beløp (1000 kr.)
Salg av tjenester, bygg/eiendom/renhold	3 035
Prosjektadm. investeringsprosjekter	8 786
Gebyrer, primært parkering	2 400
Husleie, primært boliger	42 640
Utleie lokaler	15 520
Årsgebyr vann/avløp	84 155
Parkeringsavgifter	11 000
Kompensasjon mva	12 880
Andre inntekter	1 218

Levanger kommune
Levangken tjielte

Integreringstilskudd og tilskudd enslige mindreårige

• Budsjettert inntekt	
• Enslige mindreårige	28,1 mill. kroner
• <u>Integreringstilskudd</u>	<u>125,0 mill. kroner</u>
• <u>SUM</u>	<u>153,1 mill. kroner</u>
• Anvendelse	
• Innvandrer tjenesten	77,1 mill. kroner
• Grunnskole	8,8 mill. kroner
• Bergvingården	11,2 mill. kroner
• Stillinger barnevern, helsestasjon m.v.	7,7 mill. kroner
• NAV - økonomisk sosialhjelp	6,0 mill. kroner
• Barnehage	3,0 mill. kroner
• Tiltak helse/velferd	4,2 mill. kroner
• <u>Kultur</u>	<u>0,5 mill. kroner</u>
• <u>SUM</u>	<u>115,5 mill. kroner</u>

Saldering av budsjett 37,6 mill. kroner

Levanger kommune
Levangken tjielte

Levanger kommune overholder ikke lærernormen skoleåret 2024-2025:

	1.-4.	5.-7.	8.-10.	Sum
	24/25	24/25	24/25	24/25
Ekne	-0.4	1.2		0.8
Frol	-2.0	-1.7		-3.7
Halsan	0.9	1.3		2.2
LUSK			-3.6	-3.6
Nesheim	0.5	0.1		0.6
Skogn	-0.9	0.3	-1.4	-2.0
Ytterøy	1.0	0.5	1.0	2.5
Åsen	-0.1	-0.1	-0.4	-0.6
Sum	-1.0	1.6	-4.4	-3.8

- Skolene drifter i dag med lave driftsbudsjett og med minimumsbemanning
- Det er ikke mulig å bare "flytte" ressurser fra skoler, som har over lærernorm for sine trinn pga:
 - Fag og trefordeling
 - Variasjon i elevtall og gruppestørrelser

Mål: Lærernorm skal ligge til grunn for ordinær opplæring i Levanger kommune

- Økonomisk og organisatorisk gevinst knyttet til strukturendringer, anvendes til å styrke lærertetthet innenfor grunnskolene – dvs. at midlene beholdes innen grunnskolen – rammene beholdes uendret, men med færre skole(r)
- Behov for å utrede:
 - Flytte ungdomstrinnet fra Ytterøy til LUSK
 - Flytte ungdomstrinnet fra Åsen ungdomsskole til Skogn
 - Legge ned Ekne skole med virkning fra neste skoleår

Barnehagestruktur

Foto: Innherred

- Det fødes færre barn
- Baserer seg på oppvekstutredningen
 - Denne peker på mulig innsparing ved å endre på barnehagestruktur
- Mølån barnehage foreslås avviklet fra nytt barnehageår: Få søknader til barnehagen over tid
 - 5 barn/plasser fra juli
- Bjørnang barnehage forslås vurdert avviklet
 - 11 barn/plasser
 - 6 barn + 5 barn fra Mølån

Eiendomsskatt

- Økt sats på 1 promille
- Fordeler kostnaden på alle som har eiendom i kommunen
- Hva er alternativet til økning av eiendomsskatteinntekter?
 - Alternativet er at noen få av våre brukere må ta hele kostnaden (ca. 33 % økning i nedskjæringer for å få samme effekt)

Levanger kommune
Levangken tjielte

Hva må innbyggerne betale?

- Økt e-skatt – promillessats foreslås økt fra 2,8 til 3,8 for bolig/fritid og fra 4,0 til 5,0 for andre eiendommer
- Vann/avløp/feiing (selvkost)
 - Vanngebyr økes med 4,0 %
 - Avløp økes med 2,0 %
 - Feiing reduseres med 15,5 %
 - MVA-sats (vann og avløp) reduseres fra 25 til 15 % fra 1. mai -25
- Hva betyr dette for innbyggerne?
 - En økning i skattesatsen på 1 promille, fører til at eiendomsskatten øker med kr. 700,- for hver million taksten er på
 - Feiing reduseres med kr. 169,-
 - Vann/avløp 150 kubikk, reduseres med kr. 441,- (forutsatt redusert mva i 2/3 av året)

Investeringer

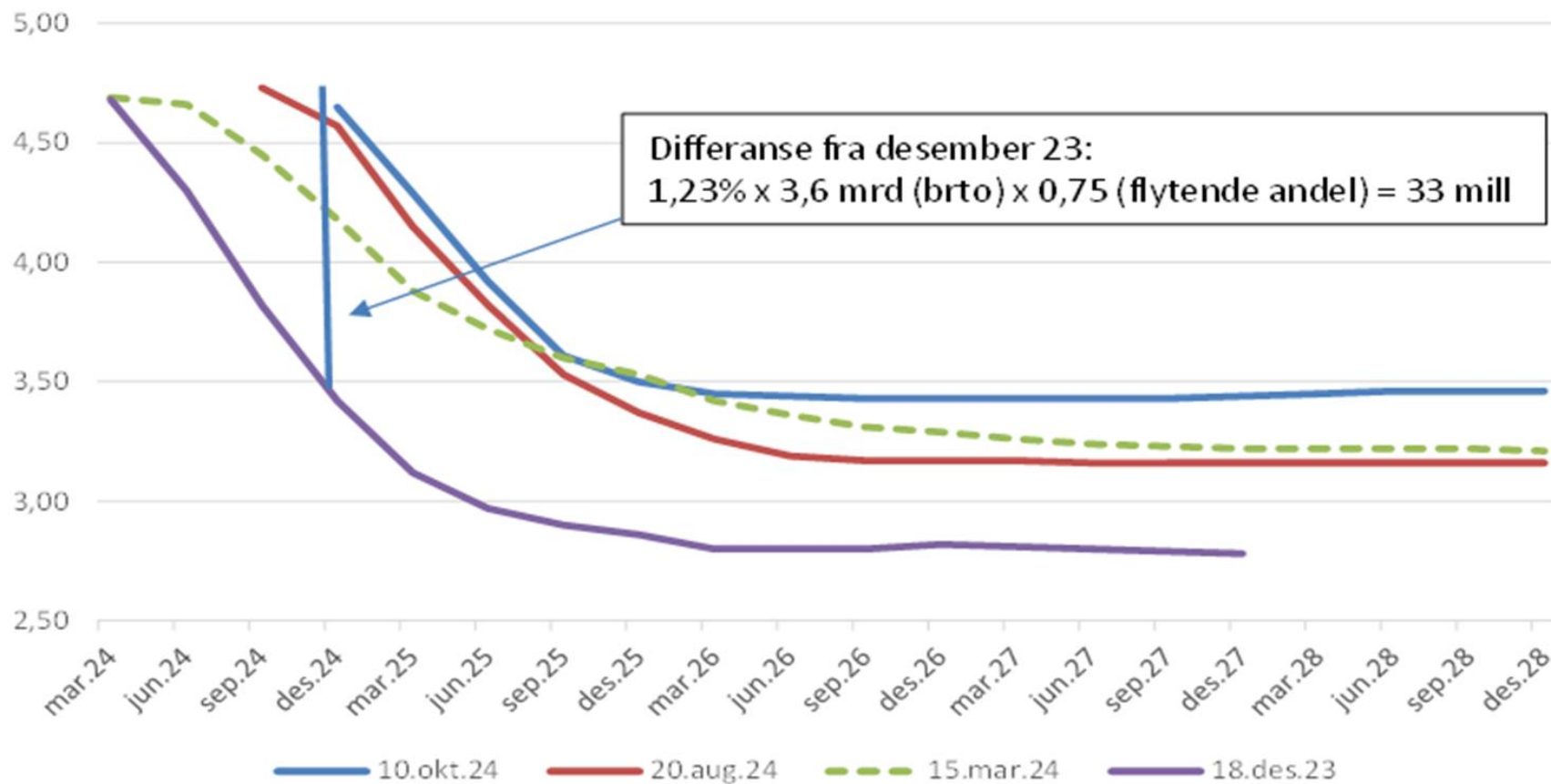
- Laveste investeringsbudsjett på mange år
 - låneopptak +/- 175 mill. kroner
 - NAV hjelpemiddelsentral (63 mill. kroner)
 - Vann/avløp (52,4 mill. kroner)
 - Oppgradering Rinnleiret for å sikre fremtidig utleie til Forsvaret
 - Forsinkelse Åsen b/u, kun planlegging 2025 i påvente av ev. ny struktur
 - Boligsosial handlingsplan
 - Planlegging/utredning ny struktur helsebygg (Staup 2 og omsorgsbaser)
 - Nødvendig oppgradering/fornyng kommunale boliger, økte leieinntekter

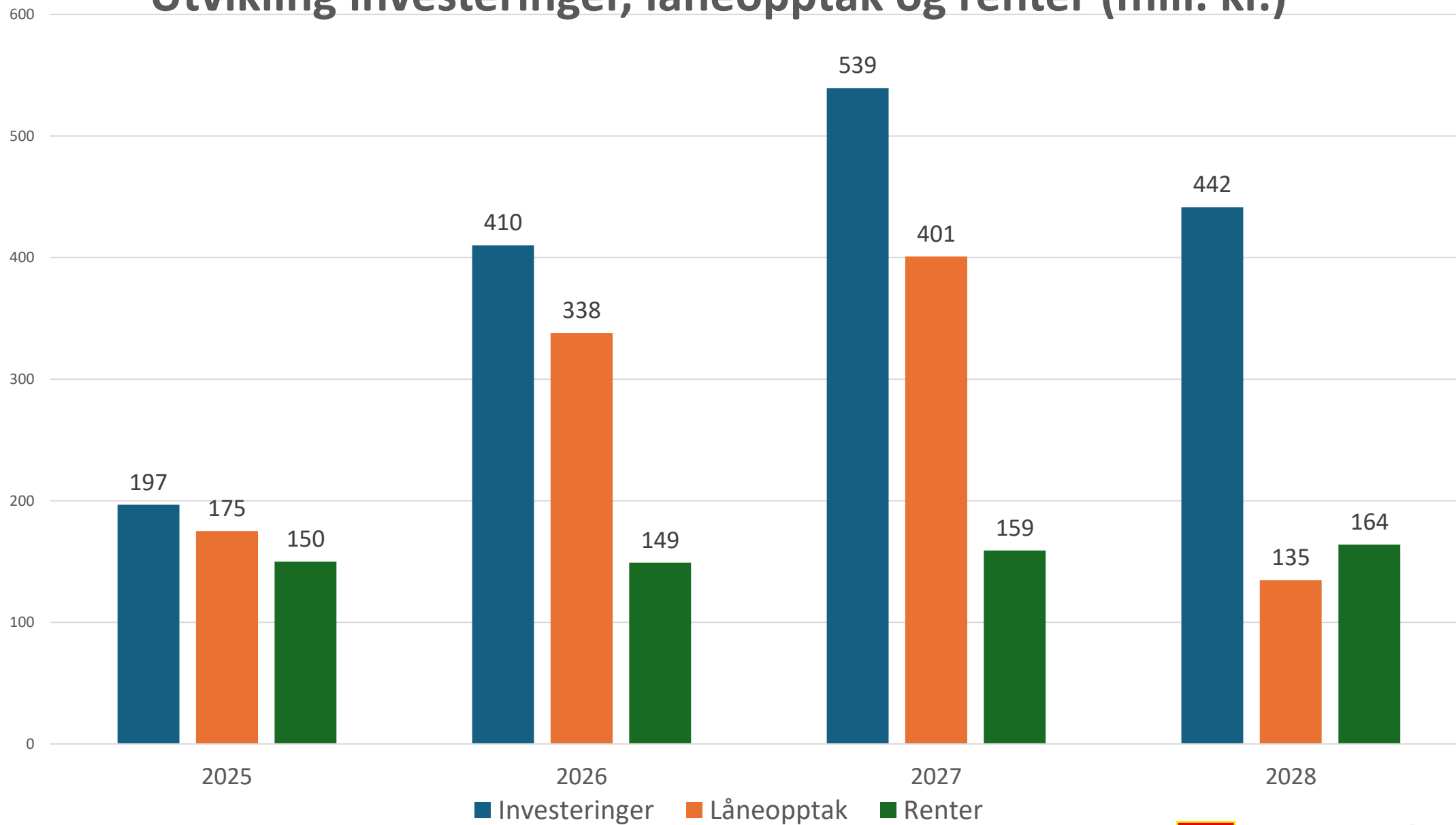
Levanger kommune
Levangken tjielte

Renteprognose (forwardrenten)

svinger med markedets forventninger

Utvikling investeringer, låneopptak og renter (mill. kr.)

Hvordan har vi tenkt å følge opp budsjettet?

- Enhetsledere skal rapportere på identifiserte tiltak
- Ved eventuelle negative avvik fra vedtatt budsjett , skal øvrig planlagt aktivitet vurderes
 - Kan gå utover lovpålagte tjenester/bemanningsnormer, vedtatte tilskudd mm.
- Hver utlysning skal fortsatt godkjennes av kommunalsjef ihht. revidert ansettelsesreglement
- Fortsatt restriksjoner i forhold til innkjøp
- Budsjett- og økonomiplanprosessen for perioden 2026 – 2029 starter i januar

Utdrag av oppdrag i handlingsdelen for perioden 2025-2028

Kommuneorganisasjonen

- Gevinst 24/7
- Helhetlig ressursforvaltning inkl. helhetsmodellen
- Lage en helhetlig arbeidsflyt for ansattreisen i Levanger kommune

Barn og unge

- Etablere Forandringshuset
- Etablere klyngesamarbeid
- Implementere og utvikle "Sammen-modellen" til et verktøy for samskaping med barn, unge og deres familier i hele oppvekstløpet

Helse og velferd

- Gjennomføre prosjekt «Framtidas helse»
- Redusere tjenestenivået i helse
- Redusere matsvinn
- Utvikle omsorgsbaser og nye boformer

Samfunnsutvikling

- Prioritere og realisere mindre tiltak og eksperimenter som bidrar til trivsel og byutvikling.
- Kartlegge og verdisette lokale kulturmiljø og utarbeide kulturmiljøkart (aktsomhetskart)
- Næring: Stimulere til økt bruk av ressurser og materialer på nye måter
- Utvikle merkevaren Trehusbyen Levanger

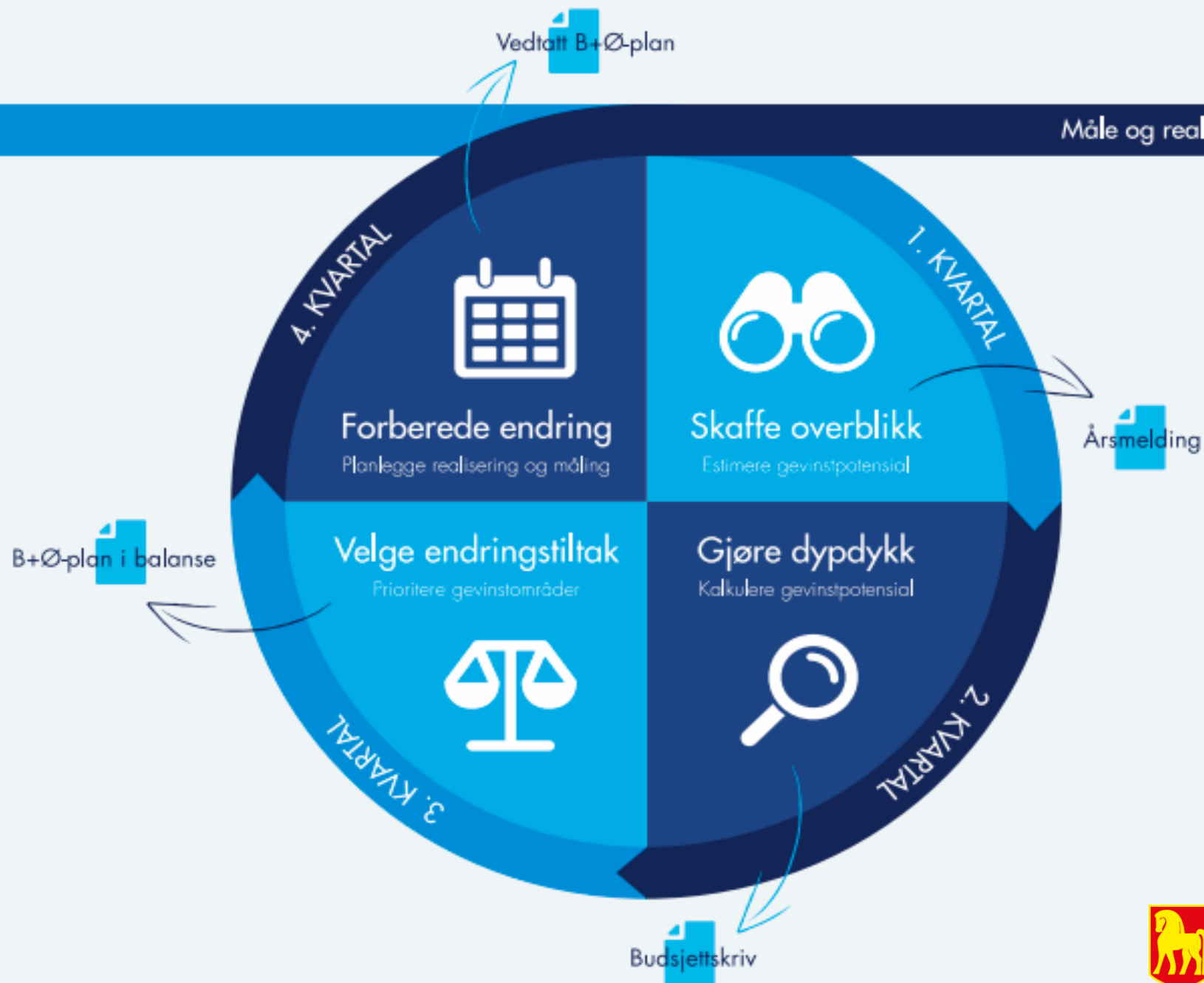
Levanger kommune
Levangken tjielte

NÅ

Vedtatt B+Ø-plan

MÅL

Måle og realisere gevinster

Levanger kommune
Levangken tjielte

Nye budsjettpremisser som følge av nysaldering 2024 og tilleggsbevilgning 2025

Regnskapsmessig merforbruk fra 2024 som vi tar med oss inn i 2025	Kr. -6 000 000,-
Økning av kommunens rammetilskudd i 2025, i henhold til regjeringens forslag	Kr. 16 600 000,-
Driftsmargin i kommunedirektørens forslag til budsjett for 2025	Kr. 5 400 000,-
Ny driftsmargin i kommunedirektørens forslag til budsjett for 2025	Kr. 16 000 000,-

Konsekvenser for økonomiplanperioden

2025		2026		2027		2028	
Kroner	% av innt.	Kroner	% av innt.	Kroner	% av innt.	Kroner	% av innt.
16 mill. kr.	0,7 %	39 mill. kr.	1,6 %	19 mill. kr.	0,8 %	21 mill. kr.	0,9 %

Med andre ord:

- Til tross for bedring i driftsmargin, ligger vi fortsatt langt unna måltallet
- Ingen reduksjon i omstillingsbehovet i hele økonomiplanperioden
- Derfor er det ingen endringer i kommunedirektørens budsjettforslag hva gjelder:
 - Innsparing/kutt i drift
 - Tiltak knyttet til inntektsøkningen

Oppsummering:

- Det vil oppstå uforutsette situasjoner/hendelser som vil utfordre premissene for budsjettrammene
- Vi må dra lasset i lag
- Omprioritering forutsetter inndekning
- Alternative budsjettforslag MÅ utredes (!)
- Ikke legg inn enhetsvise uspesifiserte kutt (symptomtrykk) – da vil vi sitte med et urealistisk budsjett (budsjettoppfølging vanskeliggjøres)
- Budsjettforslaget er godt gjennomarbeidet
- Innbyggerne vil fortsatt få gode tjenester
 - (men de bli annerledes enn tidligere)

Levanger kommune
Levangken tjielte

Som folkevalgt må du forstå hvilke konsekvenser en beslutning har for kommunens økonomi, i dag og i fremtiden, under endrede rammevilkår.

Foto: Innherred

Levanger kommune
Levangken tjielte